Република Северна Македонија

Министерство за правда

Ministria e drejtësis

Управа за извршување на санкциите

Drejtoria për ekzekutimin e sanksioneve

КАЗНЕНО-ПОПРАВЕН ДОМ ОД ОТВОРЕН ВИД СТРУГА

SHTËPIA NDËSHKUESE-PËRMISUESE E LLOJIT TË HAPUR STRUGË

Бр./Nr. 03-1046/1
Од 07.12. 2023год.
СТРУГА/STRUGË

ПЛАН ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА ЗА 2024 ГОДИНА

1.Вовед и поим

Поимот корупција претставува злоупотреба на службената положба за остварување на било каква незаконска приватна и лична добивка. Формите на корупција се разликуваат, но вклучуваат: поткупување, изнуда, протекции, непотизам, покровителство, мито и проневера на пари.
Корупцијата во вистинската смисла на зборот е забрането однесување кое ја загрозува демократијата и владеењето на правото. Тоа значи дека наместо да владее правото и неговите вредности, во државата во која има корупција владеат поединци кои се раководени од лични користољубиви цели. Корупцијата оневозможува остварување право на еднакви можности за успех во животот, како и еднаков натпревар на компании на пазарот на капитал и на услуги.
Во смисла на Законот за спречување на корупцијата, се подразбира „искористување на функцијата, јавното овластување, службената должност и положба за остварување на каква и да било корист за себе или за друг“. Тоа значи злоупотреба на доверените јавни овластувања и положба за да се дојде до корист која не би требало да му припаѓа на службеното лице и кое на јавните работи им пристапува од користољубиви мотиви. Користа може да биде материјална или нематеријална, моментална или одложена, еднократна или повеќекратна, за себе или за други лица со кои службеното лице е во блиска, семејна или друг вид врска.
Корупцијата претставува предизвик со кој се соочуваат сите земји во светот, без оглед на нивото на развиеност или видот на државното уредување. Корупцијата сериозно го попречува нормалниот тек на живот, ефективното и ефикасно работење на институциите, го поткопува правниот систем и имплицира многу негативни последици. Корупцијата е динамична појава која има многу форми и се поврзува со различни економски, правни, политички, социолошки и други фактори. Негативните ефекти од

корупцијата се огромни и далекусежни по јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор.
Коруптивното однесување ја поткопува довербата во институциите на системот,
ефикасното користење на јавните ресурси и претставува закана за демократијата и
остварувањето на човековите права поради ерозија на општествените вредности.
Извештаите на многу релевантни организации континуирано укажуваат на
неповолните состојби во справувањето со корупцијата во Република Северна
Македонија а досегашните истражувањата на перцепцијата на граѓаните покажуваат
прифаќање на корупцијата како начин наживеење. Таа е длабоко и широко
распространета во сите пори на општеството, што упатува на неопходноста од нејзино
намалување, со стремеж кон нејзино искоренување. Борбата против корупцијата е
приоротет на глобално и на национално ниво и бара систематизирани напори и
целосна посветеност на сите чинители во општествениот живот. Република Северна
Македонија како активен партиципиент во борбата против корупцијата ја усогласува
законската регулатива со меѓународните стандарди.
Спречувањата на корупцијата на сите нивоа е клуч за успешна антикорупциска
политика но и обврска на државите кои произлегуваат од Конвенцијата на
Обединетите нации против корупцијата и потребните документи на Советот на Европа
во Европската Унија.
Од погоре наведеното забележуваме дека доаѓа до судир на две спротивставени
страни и тоа од една страна Корупцијата што значи ,,искористување на
функцијата,јавното овластување,службена должност или положба за остварување на
каква и да било корист за себе или за некој друг,, и Интегритетот од друга страна кој
подразбира квалитет на дејствување во согласност со општоприфатените морални
вредности и норми во корист на јавниот интерес.
КПД од отворен вид Струга почитувајќи ги начелата на законитост, ефикасност,
ефективност, сервисна ориентација, а ставајќи акцент на јакнење на интегритетот на
вработените, нивната стручност и компетентност е институција кај која приоритет е
јавниот интерес и превзема мерки и активности за негова заштита. Како дел од
институционалниот механизам во борба против корупцијата КПД од отворен вид
Струга донесе Годишен план за проценка на ризици од корупција за 2024 година кој
што ќе овозможи рана детекција и идентификација на ризиците од корупција, нивна
анализа и препораки и мерки за нивно спречување. Годишниот план за проценка на
ризици од корупција за 2024 година на КПД од отворен вид Струга ќе овозможи
намалување на ризиците за корупција преку зајакнување на регулативата, јакнење на
функционалноста на институциите на системот и враќање на довербата во него,
јакнење на свеста и вклучување на граѓанското општество и јавноста во
антикорупциските напори.

Република Северна Македонија

Министерство за правда

Ministria e drejtësis

Управа за извршување на санкциите

Drejtoria për ekzekutimin e sanksioneve

КАЗНЕНО-ПОПРАВЕН ДОМ ОД ОТВОРЕН ВИД СТРУГА

SHTËPIA NDËSHKUESE-PËRMISUESE E LLOJIT TË HAPUR STRUGË

Со оглед на ризиците кои се наметнуваат од областа на корупцијата КПД од отворен вид Струга има потреба од дефинирани алатки и механизми со кои ке ги заштити внатрешните процеси и постапки. КПД од отворен вид Струга изготвува антикорупциски план со што наметнува обврска како за вработените така и за граѓаните.

2.Проценката кон ризиците од корупција

Корупцијата е појава која се манифестира низ многу различни начини и форми кои тешко можат да се препознаат и поради ова корупцијата е многу комплициран проблем кој нужно бара во земјите од мегународната заедница да изградат подобри и поефикасни методи за нејзино поефикасно спречувње и искоренување во целост.
При проценката направена е анализа на факторите на ризици на системот како целина.Врз основа на таа анализа детектирани се повеке области каде е можна појава на корупција.
Во антикорупцискиот план на КПД од отворен вид Струга акцент се дава на вработените и раководството на установата каде што со јакнење на нивниот професионализам и личен интегритет од нив се очекува да ги извршуваат професионално задачите,согласно законите,прописите и интерните процедури со што храбро ке се спротивставаат на корупцијата.
КПД од отворен вид Струга преку Анализата за проценка на ризиците од корупцијата ги идентификува областите каде постои можност да се детектира корупцијата во установата.

Законски прописи

- Правна и основна рамка за донесување на Планот за борба против корупција на КПД од отворен вид Струга претставува Законот за спречување корупција и судирот на интереси (,,Сл.Весник на Република Македонија,, бр.12/19)
- Кривичниот законик
- Почитување на законската регулатива
- Почитување на сите начела при селекција на кандидати за вработување
- Закон за заштита на укажувачи
- Правилник за заштитено внатрешно и надворешно пријавување во институции во јавниот сектор
- Едуцирање на вработените и запознавање за корупцијата
- Контрола и надзор на јавните набавки, на примени пратки и посети во установата
- Поведување дисциплински мерки против вработени кои се однесуваат коруптивно

Со оглед на карактерот на корупцијата како општествено штетна појава која постојано треба да се држи под контрола, основна стратешка цел во нејзината превенција и репресија е долгорочното оспособување и јакнење на нормативните, институционалните и личните капацитети за ефикасна практична борба против корупцијата.

Врз основа на погоренаведените Законски прописи, КПД од отворен вид Струга со нивна примена и почитување од страна на вработените и одговорните лица во установата ќе се стреми кон искоренување на корупцијата како негативна појава и секоја,злоупотребата на службената положба ,положбата на одговорното лице во правно лице или лице што врши работи од јавен интерес за остварување на каква и да било корист за себе или за друг се смета за корупција и повлекува казнена,граганско правна и друга одговорност.

3.Цел и мерки за спречување на корупција

Согласно Законот за спречување на корупцијата, надлежно тело во Република Северна Македонија за изготвување и донесување на Државните програми за превенција и репресија на корупцијата и на судирот на интереси, е Државната комисија за спречување на корупцијата (ДКСК).
КПД од отворен вид Струга главниот акцент на Годишниот план за спречување и борба против корупцијата го става на вработените и раководството преку јакнење на нивниот професионален и личен интегритет и од нив се очекува професионално да ги извршуваат задачите во согласност со законот,законските прописи и интерните акти а со тоа воедно и да се спротивстават на корупцијата.Со ова вработените се должни да го почитуваат етичкиот кодекс на однесување и да не постапуваат надвор од своите задолженија и овластувања како и веднаш да реагираат кога ке препознаат момент на корупција и во истиот момент да се спротивстават.

КПД од отворен вид Струга упатува јасна порака до сите дека корупцијата нема да остане несанкционирана и истата ке се почитува и води преку следните пет законски принципи:

1. Принцип на законитост

Административните работници и припадниците на затворска полиција во КПД од отворен вид Струга должни се да ги почитуваат правните норми, Уставот и законите во РСМ и никој не смее да ја користи својата функцијата и својата службената положба за извршување на дејствие кое е спротивно на законот.

2. Принцип на интегритет

Под поимот ,,интегритет,,се подразбира законито,независно,непристрасно и етичко,одговорно и транспарентно однесување и вршење работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата.Секој вработен е должен во вршењето на функцијата да постапува совесно,стручно,одговорно,чесно,ефикасно и непристрасно,да внимава на евентуален судир на интереси и при вршење на службените работи не смее да се раководи од лични,семејни,верски,партиски и етнички интереси ниту од притисоци од претпоставениот или од друго лице односно подготвеност на поединецот да препознае и одлучно да се спротивстави на секоја незаконска,неморална и нечесна ситуација.

3. Принцип на еднаквост

Принципот на еднаквост значи еднаков пристап,еднаквопостапување,слободно постапување и еднаквост во пријавување корупција.Секој има право да спречи или пријави корупција или извршување односно неизвршување на дејствие што претставува искористување на функцијата,јавните овластувања,службената должност или положба за да се нанесе штета на друг.

4. Принцип на јавност

Вршењето на власта,функцијата јавните овластувања,службената должност и работите од јавен интерес се јавни и подложни на јавна контрола од граѓаните.Ова значи дека граѓаните индивидуално или организирани во група се заинтересирани и имаат право да знаат за начинот и условите во кои се практикува власта односно должност на државните органи е да ги информираат

граѓаните а граѓаните имаат право да ги пријават оние државни службеници чие однесување е неправилно и незаконско.

5. Принцип на заштита и одговорност

Овој принцип подразбира дека секој доколку има информации,има право да пријави сомневање или сознание за корупција и да биде заштитен согласно закон.Секој кој е оштетен со коруптивно дејство има право да бара надоместок на штета.

Република Северна Македонија
Министерство за правда
Ministria e drejtësis
Управа за извршување на санкциите
Drejtoria për ekzekutimin e sanksioneve
КАЗНЕНО-ПОПРАВЕН ДОМ ОД ОТВОРЕН ВИД СТРУГА
SHTËPIA NDËSHKUESE-PËRMISUESE E LLOJIT TË HAPUR STRUGË

Во контекст на погоренаведеното согласно Законот за заштита на укажувачи и правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор КПД од отворен вид Струга има назначено лице за прием на пријави од укажувачи,издвојување и обработка на податоците од пријавите и обезбедување на заштита на личните и другите податоци на укажувачите.

КПД од отворен вид Струга како најризични области за појава на корупција ги смета:

1.Јавните набавки, планирање на буџет и спроведување на постапките

Јавните набавки да се спроведуваат согласно Законот за јавни набавки,транспарентност во трошењето на средствата кои се предвидени за реализација на јавни набавки и нивна контрола,објавување на постапките за јавни набавки кои се во тек , на завршените постапки за јавни набавки и на договорите за јавни набавки на веб страната на ЕСЈН.
Да не се врши притисок врз членовите на комисијата за спроведување постапки за јавни набавки,и секој обид за влијание врз членовите да биде соодветно пријавено до овластено лице за прием на пријави од укажувачи.

2.Вработувањата во установата

Вработувањата во јавниот сектор треба да се спроведуваат согласно законските услови предвидени за вработување и унапредување кои се составен дел на јавниот или интерниот оглас безникакви влијанија и притисоци.

3.Постапување по пријава на укажувачи

Заштитено пријавување во смисла на Законот за заштита на укажувачи е пријавување односно откривање со кое согласно со овој закон сепренесуваразумно сомневање или сознание дека е извршено, се извршува или е веројатно дека ќе се изврши казниво, неетичко или друго незаконито или недозволиво постапување со кое се повредува или загрозува јавниот интерес. - Заштитено внатрешно пријавување - Заштитено

надворешно пријавување - Заштитено јавно пријавување Заштитено пријавување се врши како заштитено внатрешно пријавување, заштитено надворешно пријавување или заштитено јавно пријавување, анонимно или доверливо, со добра намера и врз основа на разумно уверување во времето на пријавувањето дека информациите

содржани во пријавата се вистинити. - Укажувањето се врши до овластеното лице за прием на пријави од укажувачи усно, на Записник или во писмена форма.

4. Финансиското работење во установата и нејзина контрола

Станува зборв за процедура со која се обезбедува финансиската обврска да не биде преземена и расходот да не биде платен без одобрување од службено лице кое е хиерархиски независно од лицето овластено за превземање на финансиски обврски и од лицето овластено за плаќање;

5.Посети на осудени лица

Согласно Законот за извршување на санкции на осудените лица може да им се дозволат посети по основ на нивното стекнато право и тоа на сите лица кои се евидентирани во картонот за посета и заведени при прием на осуденото лице и по основ на погодност што е регулирана со Правилникот за користење на погодности на осудените лица за време на издржувањето казна затвор.
Можна злоупотреба може да се појавипри користење на правото на погодноста со злоупотреба од страна на вработените и затоа во оваа област потребно е почитување на погоре наведениот закон и правилник без да постои дискриминација на осудените лица.

6.Пратки на осудени лица

Согласно Законот за извршување на санкции и Куќниот ред на установата осудените лица имаат право да примаат пратки и парични средства согласно Куќниот ред на установата од страна на членови од потесното семејство во смисла на овој закон.

7.Погодности за осудени лица

Се регулираат со ЗИС и Правилник за користење погодности на осудени лица и можат да бидат во установата и надвор од установата.
Тука спагаат отсуства надвор од установата,годишен одмор на работно ангажирани осудени лица надвор од установата,излез до 7 часа,посета надвор од установа 4 часа и слободно видување со брачен или вонбрачен партнер.
Овие погодности се одобруваат од страна на Комисија за погодности и истите треба да бидат во согкасност со ЗИС и наведениот Правилник.

8.Примање на незаконски подароци

Сите вработени треба да се однесуваат согласно своите работни задачи и не смеат да си дозволат пречекорување и злоупотреба на овластувањата со примање на подароци од странки.

Во овој дел мерките за спречување на корупцијата ќе бидат во насока на унапредување на професионалноста и стручноста на вработените преку почитување на законските норми и тоа:

-Почитување на Уставот и Законите во Република Северна Македонија;
-Контрола на јавните набавкии сметководство;
-Санкционирање на сите лица кои се однесуваат коруптивно,незаконски и неетички;
-Зајакнување на интегритетот на вработените;
-Почитување на законските прописи и условите при вработувања во установата;
-Почитување на правилата и кодексот на однесување при внесување на било какви предмети и средства во установата;

КПД од отворен вид Струга со донесување на овој план за проценка на ризици од корупција за 2023 година ќе се труди да го подигне нивото на свест првенствено кај вработените а потоа и да ја смени перцепцијата и гледиштата кај граѓаните во однос на корупцијата.

КПД од отворен вид Струга останува транспарентен и отворен за одговор на сите прашања и недоразбирања кои се поставуваат во јавноста,и во иднина оваа установа ке остане посветена на борбата против корупцијата разгледувајки ги можностите и

Република Северна Македонија

Министерство за правда

Ministria e drejtësis

Управа за извршување на санкциите

Drejtoria për ekzekutimin e sanksioneve

КАЗНЕНО-ПОПРАВЕН ДОМ ОД ОТВОРЕН ВИД СТРУГА

SHTËPIA NDËSHKUESE-PËRMISUESE E LLOJIT TË HAPUR STRUGË

превземајки конкретни мерки за континуирано подобрување прилагодено на потребите за промена на системот на општеството.

Во иднина КПД од отворен вид Струга ќе спроведува политика за корупцијата и за судирот на интереси и ке воспостави јак систем на контрола во спречување и откривање на корупцијата и судирот на интереси, до најголем можен степен како и за намалување на нивниот ефект доколку се случат.

Овој План за проценка на ризици од корупцијата влегува во сила со денот на негово донесување и ке биде објавен на веб страната на Управата за извршување на санкции.

ДИРЕКТОР НА КПД од отворен вид Струга

Valon Qyra

Подготвил/а:Линдона Ајро

Проверил/а:

Одобрил/а: